

Nr 439.

Av herr **Nolin m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 190, angående anslag till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer m. m.

I propositionen nr 190 med förslag till riksdagen angående anslag till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer m. m. har Kungl. Maj:t i fråga om organisationen för den för landsbygden avsedda nya bostadsanskaffningslåne- och familjebidragsverksamheten till centralorgan föreslagit statens byggnadslånebyrå samt som ett mellanled mellan byrån och det kommunala organet, kommunalnämnden, insatt egnahemsnämnderna.

Otvivelaktigt kunna skäl anföras för att statens byggnadslånebyrå, med sin erfarenhet från likartad social hjälpverksamhet i städer och tätbebyggda samhällen, göres till centralorgan även för den i propositionen föreslagna bostadshjälpen, varigenom den statliga bostadspolitiken av familjepolitisk karaktär skulle bringas under enhetlig ledning. Med lika stor rätt kan det dock sägas, att det är en anomali, att den bostads- och byggnadsverksamhet på landsbygden, som genom föreliggande proposition skall bringas till stånd och som delvis skall utföras under medverkan av egnahemsnämnderna, skall i avseende å den centrala ledningen skiljas från landsbygdens egnahemsväsende i övrigt. Splittringen och dualismen bli alltför påfallande och torde näppeligen kunna uppväga fördelarna av den familjepolitiska bostadspolitikens centralisering.

Bostadssociala utredningen föreslog i sitt till grund för propositionen liggande betänkande, att egnahemsstyrelsen skulle — åtminstone i avvaktan på vissa utredningar — bli centralorganet för den egentliga landsbygdens familjesociala bostadsverksamhet. Statskontoret har i sitt yttrande som central myndighet för all likartad bostadsverksamhet både i städer, stadsliknande samhällen och den egentliga landsbygden förordat egnahemsstyrelsen. Såvitt av propositionen framgår, synas även övriga hörda myndigheter så när som på statens byggnadslånebyrå ej haft invändningar att göra mot att egnahemsstyrelsen i enlighet med bostadssociala utredningens förslag finge omhänderha ifrågavarande för den egentliga landsbygden avsedda bostadsverksamhet. Att döma av propositionen (sid. 36) skulle statens egnahemstyrelse ej ha fått utredningen på remiss till sig för yttrande. När departementschefen vill göra statens byggnadslånebyrå till centralorgan, har han sålunda avvikit från såväl den ursprungliga utredningen som de hörda myndigheterna med undantag för statens byggnadslånebyrå, vilken i sitt yttrande föreslagit sig själv till centralorgan.

För vår del finna vi de starkaste skälen tala för att riksdagen i denna administrationsfråga ville följa bostadssociala utredningens förslag. Till stöd härför kan främst åberopas, att egnahemsnämnderna ej onödigtvis och utan tvingande skäl böra få sin verksamhet dirigerad från mer än en central statlig myndighet: statens egnahemsstyrelse. Vidare bör beaktas att ifrågavarande verksamhet — förutom att den är begränsad till den rena landsbygden — avser en bostadstyp, som nära ansluter sig till egnahemsverksamheten i övrigt och endast i ringa utsträckning är nära besläktad med den bostadsverksamhet i städer och tätbebyggda samhällen, som statens byggnadslånebyrå hittills haft att kontrollera. Den statliga egnahemsmyndigheten måste sålunda förutsättas vara mera förtrogen med och ha större sakkunskap å ifrågavarande landsbygdsproblem än byggnadslånebyrån. Ett annat skäl att icke frångå den ursprungliga utredningens förslag är, att statsmakterna, innan utredningen om egnahemsväsendet snart torde föreligga, helst ej böra från egnahemsstyrelsen överflytta en verksamhet, som måste vara naturlig för denna. I avvaktan på denna utredning bör därför centralorgansuppgiften åtminstone provisoriskt tilläggas egnahemsstyrelsen; skulle ett behov av samarbete mellan denna och byggnadslånebyrån antingen vara för handen eller visa sig uppstå, kunde den utvägen tänkas, att samarbetet åstadkommes genom att en ledamot av byggnadslånebyrån förordnades att delta i egnahemsstyrelsen vid handläggningen av ärenden rörande ifrågavarande bostadsanskaffningslån och familjebidrag.

Vi hemställa därför,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 190 ville föreskriva, att statens egnahemsbyrå göres till centralorgan för den bostadsanskaffningslåne- och familjebidragsverksamhet, som i propositionen föreslås med avseende å den egentliga landsbygden.

Stockholm den 2 april 1938.

C. Oscar Nolin.

Arthur Casenberg.

Nils Persson.

Erik Magnusson.